

Előfizetési árak:

Egész évre	12 frt.
Félévre	6 "
Negyedévre	3 "
Egy hóra	1 "
— Egyes szám 4 kr.	

Kiadóhivatal:

Plettz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Uri-utca 276. sz.,
hová az előfizetések és a lap
szétküldésére vonatkozó felszo-
lamlások intézendők.

TORONTÁL.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskerek.
Zápolya-utca 1-85 szám
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik mindennap,
vasár- és ünnepnapok
kivételeivel.

A nemzeti párt keserve.

Nagybecskerek, augusztus 16.

— á — A szélsőbal nem akart Felső-Örön az új földmívelési miniszter gróf Festetich Andor ellen jelöltet állítani, sőt — horribile dictu! — a választási kerület függetlenségi pártjának ottani elnöksége egyenesen azok sorába állott, akik gróf Festetichnek a mandátumot felajánlották! Igaz, hogy utóbb e „hiba“ jóvá lett téve, van függetlenségi ellenjelölt, aki a bukás biztos veszedelmének a zászló becsületéért hősileg kitette magát. De ez nem változtat a dolgon.

A nemzeti párt lapjai vigasztalhatlanok, s az ellenzéki erkölcsök országos pusztulásán, kivésésén panaszkodnak. Nem vigasztalja őket a tudat, hogy a szélsőbal utólag mégis csak állított ellenjelöltet, nem különösen azért, mert e jelölés is csak a jelölt egyházpolitikai szabadelvűségének kétségtelen bizonyítottsága után sikerülhetett, s mert ez a tény azt bizonyítja, hogy a szélsőbali közönség az egyházpolitikai liberalizmus tekintetében a szabadelvű párttal ugyanazon talajon áll, s így az ezen liberalizmus ellen titkon nyíltan áskálódó nemzeti párttól ég-föld távolság választja el s így — oh fájdalom! — szó sem lehet többé a kormány megbuktatására oly előnyösnek mutatózó fegyverszövetségi reményeknek megvalósulásáról!

A nemzeti párt e fájdalomnak, e reményvesztettségének konstatálására nem igen vesztegetnének a szót, — hiszen a káröröm nem szép tulajdonság — de hát a dolog egy bizonyos szempontból nagyon is felhívja a figyelmet s másrészt megmegzáfolytalan tanulságot foglal magában a tisztelt nemzeti pártra nézve.

Figyelmet keltő a dolog azért, mert a nemzeti párt magát tartja az 1867-iki kiegyezés leghivatottabb s legigazibb örökének az azt aulikus érdekek állítólag meg-

rontó szabadelvű párttal szemben, s mégis keserű könnyeket hullat a szélsőbali Kossuth-féle eszmék erősen megkezdődött hitelvesztettsége s a függetlenségi pártnak ebből folyó mind világosabb akció-képzetlensége miatt. A Kossuth-politika, mely a szélsőbali hitvallásnak részint tagadott, részint be is vallott egyenes folyománya, az 1867-iki alapot megdöntéssel fenyegeti; ez alapján az Ausztriával való szövetségnek, a dinasztiaival való jó viszonyoknak minden barátja csak örvendeni tud, ha a haza s a nemzet minden érdekeinek végtelen hasznára a közvéleményben a Kossuth-politikát mindinkább talajvesztettnek látja s csak épen a magát egyedül igazi 1867-esnek hirdető nemzeti párt nem örvend azon? S annál megbotránkoztatóbb ez, mert keserűsége s elvakultsága hatalomvágyó önzéséből származik, a mennyiben ezt a szélsőbali szövetségétől is nem elgitheti.

Ebből az elvitathatlan tényből napnál világosabban mutatkozik a nemzeti párt részére az a tanulság, hogy mint önálló pártnak program hiányában nincs létalapja, s így nincs más számára, mint az abdikáció, s a két nagy párt malomkövei közt való szétmorzsolgatás. Ha csak a liberális haladás ellen nyíltan ki nem tüzi a reakcionárius zászlót, de a kétségbeesés e ténye a magyar nép szabadelvűségével szemben szintén csak öngyilkosság lenne. S így a pártra nézve nincs már jövő, nincs már remény, csak az elmulás, megsemmisítés bizonyossága!

A felső-eőri választás. Mint azt tegnapi táviratunkban előre is jeleztük, a felső-eőri kerületben a választás gróf Festetich Andor megválasztásával ért véget. Beadatot összesen 1626 szavazat, a melyből a földmívelésügyi miniszterre 951 szavazat esett és így megválasztása 276 szótöbbséggel történt.

HIREK.

Tájékoztató.

Augusztus 21. A közigazg. bizottság ülése.
Augusztus 21. A m. tüzoltószövetség ig. választmányának ülése.
Augusztus 24. Rendkívüli megyei közgyűlés.
Szeptember 9. A háziipar-egyesület közgyűlése.

A gőzfürdő naponta reggeli 5 órától nyitva van nők részére kedden és pénteken délután.

— **A király születésnapja.** Ő Felsege a király születési napja alkalmából a helybeli izrael. hitközség folyó hó 17-én délután 6 órakor isteni tiszteletet tart. — Az ideiglenes imaház szűk téréfoga és fogyatékos berendezése miatt, a szokásos meghívókat a hivatalok és testületekhez ez alkalommal nem intézheti. — Ertesítést vettünk a helybeli ev. ref. hitközség elnökségétől is, mely szerint Ő Felsege születésnapján délelőtt 9 órakor az ev. ref. templomban hálaadó isteni tisztelet fog tartatni.

— **Szabó Ferencz ajándéka.** Csak a multkor adtuk számot róla, hogy a humánus törekvéseiről és méhszorgalmáról az egész országban ismert eleméri plébános Szabó Ferencz, a torontál-vásárhelyi iskolának 60 kötet könyvet adományozott. A derék plébános, mint ma értesülünk, ugyanakkor a megyében több iskolának juttatott hasonló ajándékokat, még pedig a nagykikindai magy. kir. állami polgári leányiskolának és a nagykikindai róm. kath. népiskola tanítói könyvtárának egyenkint 60-60 kötetet. Bárha minél több ilyen nagylelkű pártfogója akadna a hazai tanügynek.

— **Nagy Boldogasszony.** A Mária-kultusz egy szép napja volt a tegnapi. A róm. kath. egyház szokott fénynyel Mária Jézus anyjának menybemenetelét ünnepelte. Városunk képe ugyan nem különbözött a rendes vasárnapitól, csak a plébániatemplomban tartott ünnepi nagy mise, melyet Bartl segédlelkész mondott nagy segédlettel, a Bieber segédlelkész által tartott nagy egyházi beszéd és a Nocker karnagy vezetése alatt előadott Zangl-féle vocalmisa jelezte, hogy a katolikus világ egyik legna-

A „TORONTÁL” TÁRSZAJA.

Őszkor.

Szeliden hinti árnyait az este,
És messze tájon félhomály borong,
A bitor légben ájtatos morajjal
Alvó fűszálak estimája zsong.

Oly mély a csönd; oly alató az alkony,
Mikép ha zöngne halkszavu zene,
Talán ez est a nyárnak bucsuzása,
S a gólyák, fecskék szállanak vele

Valami óhaj, mondhatatlan érzés
Heviti lángra ifju életem,
Valami vágyás, mondhatatlan égő
Hálóba fogja álmódó szívem:

Ha majdan egykor mélyebb lesz az este,
Leszáll körém az őszidő csönd,
Ha majdan egykor szállanak a vágyak
Mint fecskék serge most a légbe fönt:

Szívemben árnyak, őszhajak hajamban,
Esememben bágyadt alkonypir lobog,
Én Istenem! majd fogytán az időnek
Ha éltem lassan lefelé rohog —

Óh áldj meg engem ilyen alkonyattal,
Amelyet még a nyár bearanyoz,
Amelybe még az ifjukorból emlék
Hunyó sugárként áldva átragyog,

Ne lássak záport, könnyeket omolni
Mint ősi estén hull a permeteg...
De lássak messze, messze láthatáron
Csak napsugárt, csak biboros eget.

Dr. Kis Arnold.

Hordj magadnál tüzet.

Irta Gárdonyi Géza.*

Éjfélt után egy óra volt mikor beültem a kupéba. A vonat reggeli 7 órakor érkezik Budapestre. Sietve kell aludni.

A kupében nem volt más, csak egy prófetaszakkallu öreg ur.

A sarokban ült. Szivarozott. Hasonlított azokhoz a viaszemberekhez, a miket a panorámások kiültetnek és ozigaretát dugnak a szájukba. A viaszember mozdulatlanul ül, és egyforma apró fellegekben eregeti a füstöt. Perze más szívja neki.

Az álom nem jött olyan hamar, mint szerettem volna. Az embernek előbb hozzá kell törödni a vonat mozgásához meg a váltókon való kattogáshoz.

Gondoltam, én is rágyujtok, és füstölök addig.

Gyujtó nem volt nálam. Sohasem is hordok. Minek is hordanék, mikor mindenkinek van a világon, és a tűz az egyetlen valami, a mit szívesen adnak.

Az idegentől kértem. Az belenyúlt a zsebébe és szótlanul átnyujtotta a gyufatartóját.

Rágyujtottam. Jól égett. Visszaadtam a gyujtót, s végigdőltem a kanapén.

Az idegen megforgatta a tenyerén a gyufatartót. Gyönyörködve nézett rá és azt mondja nekem:

— Ugy-e szép?

— Csakugyan szép.

— Moszkvában kaptam emlékül Csigorintól, mondja a szakállát végigsimítva. — Tetszik

*) Mutatvány Gárdonyi Géza „Novellák” című kötetéből.

öt hírből ismerni? — kérdezte aztán meleg hangon.

— Hallottam a nevét.
— Ó az a híres sakkozó. Játszottam vele. Egyszer ő vert engem; egyszer én vertem meg őt; egyszer meg remik voltunk.

— Szép.
— Uraságod is szokott talán sakkozni?
— Soha.
(Csak nem akar tán sakkozni az öreg ur?)
— Nem is ért hozzá?
— Nem, uram.

— Kár — mondá sajnálat hangján az öreg, — a sakkozás ép úgy kell mindenkinek, mint a zene, vagy a táncz, vagy a dohányzás. A ki nem ért valami hangszerhez, az hiányos ember; a ki nem tud tánczolni annak az élete olyan, mint az erdei fái; a ki nem dohányzik az nem él, csak vegetál. A sakkjáték különben olyan könnyű, hogy egy óra alatt meg lehet tanulni. Hamincskét figura van hatvannegy kockán. Az első sorban nyolcz-nyolcz paraszt áll. Ezek mögött a király, királyné, két lovas, két kengyel-futó, két elefánt, tele nyilasokkal, vagyis egy egész hadsereg kicsiben.

A szivarom elaludt, magam is szerettem volna elaludni; de az öreg ur lelkesen és szapora beszéddel magyarázta a sakkjáték mi-voltát.

Gondoltam, már most kivárom a végét megadással: elvégre is, nincs az a játék, a melynek a szabályait félóránál tovább lehetne magyarázni.

Azonban már két óra is elmúlt a nélkül, hogy az én emberemtől a sakktudomány kifogyott volna.

Egyszer aztán, hogy új szivarra gyujtott, időm akadt megkérdezni:

gyobb Mária-ünnepét ülte. A kóruson tegnap szokatlan nagy számmal voltak zenekedvelő hölgyeink, kik offertoriumra Wusching négy szólamu „Ave Máriáját“ énekelték szabatosan, összhangzóan, kellemes meglepetést szerezvén a templomban összegyűlt nagyszámu ájtatos hívőknek. A nagy mise többi énekrészét a vegyes kar adta elő.

— **Érdekes köszönetnyilvánítás.** A válás- és közoktatásügyi magy. kir. miniszter a Kossuth Lajos könyvtárának közada kozás utján történt megvásárlására alakult bizottságnak ama tényeért, melylyel a Kossuth-könyvtár a m. nemzeti múzeumnak ajándékozta, köszönetét nyilvánította. Ez a hivatalos köszönetnyilvánítás ma jelent meg a Budapesti Közlöny című hivatalos lapban.

— **Kazaltűz.** Alig van hét, a melyen a vészharang kongása fel ne riastaná városunk lakosságát. A toronyór ma délben ismét tüzet jelzett, a mely Krumenaker József téglagyárán ütött ki és egy elszigetelten álló szalmakazalt hamvasztott el. A tűz helyén nyomban megjelent önk. tűzoltóság könnyű szerrel megakadályozta a tűz tovább terjedését.

— **Államsegély.** A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter, Mojics Miklós Jarkovácsi g. k. szerb lelkész részére 50 frt államsegélyt engedélyezett.

— **Iskolaszéki ülés.** A nagybecskerek-i községi iskolaszéki első rendes ülését holnap (17-én) délután négy órakor tartja. Az ülés főtárgyai lesznek: a visszaelnökök jelentései, továbbá egy kereskedelmi iskolai és három ipariszkolai rendes tanítói állás betöltése. — Az üresedésben levő négy állásra — mint értesülünk — eddig hét pályázó van.

— **Országos vásárok.** A torontái-vásárhelyi őszi országos vásár augusztus hó 25., 26. és 27-ik napján fog megtartatni. — A párdányi őszi országos nagyvásár szeptember hó 16-án fog megtartatni.

— **Szent-István bál Melenczén.** Emlegettik volt, hogy gróf Bethlen Miklós, a törökbecsei járás jeles főszolgabirája e hó 19-én Melenczén a Ruszanda fürdőben tartandó táncmulatságot tervez. Az eddigi előkészületek után e bál nemcsak fényesnek, hanem rendkívül látogatottnak is ígérkezik és egyesíteni fogja az egész vidék magyar és szerb intelligenciáját. Bethlen gróf, mint fürdőbirtos és főrendező egyaránt rajta van, hogy a melenczei első ilyenü mulatság a lehető legjobb emléket hagyja mindazoknak, kik a bálon ott lesznek. A bál folyamataiban lesz tűzijáték, meg egyéb népszerű mulattató; tiszta jövedelme a jegyzői nyugdíjalap gyarapítására szolgál. A jótékony csel iránti tekintetből meghívók csak korlátozott számban bocsájtattak ki, ez okból szolgáljon a jelen értesítés meghívó helyett.

— Nem tetszik aludni?
— Egész mostanig aludtam — felelte jól megszívta a szivarját — azonban, hogy folytassam — mi történik velem: azt álmodom, hogy fehér bástya vagyok és egyszer csak azt veszem észre, hogy a fekete ló üthet.
— Talán rughat?
— Nem, kérem ez műszó. Azt jelenti, hogy a fekete ló a helyemre ugorhatik. Igen ám, de körül vagyok zárva. Nem mehetek egy lépést sem. Végem van!

— Miért nem tetszett szintén ugrani?
Gondoltam: megbossantom, hogy elmenjen a kedve a további magyarázatásoktól.
De az én emberemnek ez csak olaj volt a tűzre.

Szives türelemmel magyarázta meg, hogy a bástya nem ugorhatik, mert az nem fér össze a természetével.

Astán így folytató:
— A rettentő gyötrelemben szerencsémre fölébredtem.

— Kár! — gondoltam bosszusan.
— Ez az álom még tegnapi játékom következménye, — folytató az idegen. — Tegnap ugyanis doktor Noával játszottam Nagy-Becske-reen. Es az ur egy fekete ember, és minden pártban lóval győzött meg. En jobban a futókkal szeretek dolgozni. Est az öreg Güntertől tanultam a „Pesti Sakkör“-ben. Ó ugyanis azt tartja, hogy a melyik félnél több a futó, azé a győzelem.

— Apropos, — szóltam, hogy letereljem a beszédet a sakkjábról, — szokott talán uraságod a futtatásokra is járni?

— **Felvétel az Americanumba.** A temesvári róm. kath. püspöki iroda közbirre teszi, hogy a boldogult Bonnaz püspök által alapított „Szent Imre“ finevelő intézetbe az idén ötvenhét tanulót fognak felvenni, kik szeptember hó 3-án tartoznak új otthonukba vonulni.

— **Választások Lovrinban.** Lovrinból írja levelezőnk: Községünk választópolgárainak a legújabb időben ugyancsak kijár a részük az alkotmányos jogok gyakorlásából. Egymást érik a választások, a melyek közül legnagyobb emóciót a segédjegyző és állatorvos választása hozott. Mindkét választást már szombaton kellett volna megejteni, de Gyertyánffy Dénes szolgabíró kedre halasztotta a választási ülést, a n időn meg is tartatott és segédjegyzőnek a lovrini születésű, szárcsai segédjegyzőt Krausz Mihályt, állatorvosnak pedig Tuttenui Ferenczet választották meg. Érdekesnek ígérkezik a holnap tartandó megyei képviselői, valamint az iskolaszéki tagok választása. Legközelebb kántortanítói és óvónői választásunk is lesz.

— **Cavalleria rusticana.** Az aradmegyei apáti kocsimában vidám verkliszónál mulatott a falu ifjusága. Dániel Gyorgye, a falu legde-rekabb legénye, feltűnően sokszor és szenvedé-lyesen táncolt a falu legszebb leányával, a szép Turcsán Illiával. A tánc hevében többször magához szoritotta a tűzesszemű fátát, sőt meg is csókolta egyszer, kétszer, háromszor. Ezt a jelenetet látta a szép leány bátya, Turcsán Onusz és Purján Petru, a leány jegyese. Egy-szerre csak szivetrázó jajkiáltás hallatszott; meg-szakadt a zene is és megállottak a tánczó párok. Egy zuhanás és piros lett a padló a pa-raszt don Juan kiöntött véréből; Dániel Gyorgye életével fizette meg a forró csókokat.

— **A ki tolvajon nyereszkedik.** Szenzá-cziós eset tartja izgatottságban Hódmezővá-sárhely közönségét. Groszmann Adolf rövidáru kereskedőtől huszonöt forint ára apróságot lopott egyik segéde. A segédet börtönbe csukták. Ez eddig rendben van. A fiu kérte a gazdáját, vonja vissza panaszát. A ke-reskedő tudja, hogy a fiúnak egy huszárkapi-tány bátyja és egy mérnök sógora van, akikre kellemetlen lehet a rokonok elzáratása, kinyilat-koztatta, hogy ezer forintért visszavonja a panaszát. A fiu anyja Keoskémétről Vásárhelyre érkezett és nagy könyörgés közt nyújtott át a kereskedőnek száz forintot, amen-nyit összegyűjtöhetett. Groszmann azonban kinyi-latkoztatta, hogy „maganak többé van“ és hogy ötszáz forintot alól nem egyezkedik. Az anya ennyi pénzt nem tudott összeszedni. A fiu, hogy övéit megmentse a zaklatástól, ma reggel a börtönben egy szijra felakasztotta magát, azon-ban az ör levágta. A szerencsétlen anya örült ként járt fel s alá a városban, melyben méltán nagy a felháborodás a lelketlen ember ellen.

— **Helyreigazítás.** Lapunk hétfői számában között fürdőlevél a corrector jóvoltából egy

sajtóhibát tartalmaz, mely sok félreértésre adott okot: „A véznatanulóhad“ helyett ozikkünkben „tanítóhad“ van szedve, a mit ezzel helyre-igazítunk.

— **Kund Béla gyilkosai.** Annak idején hirt adtunk arról a rémes gyilkosságról, mely ez év tavaszán Csoknya somogymegyei kö-zség erdejében történt: Az erdő egyik tisztásán átlőtt mellel, fejszével rettenetesen összeverve találták Kund Béla nagybittokost, a fejsze ma-jorátus tulajdonosát. A csendőrségnek csak hosszú kutatás után sikerült a gyilkosok nyomára akadni, kik időközben Szlavoniába elmenekültek, de újabb büneik miatt onnan is menekülniök kellett. Egyikök Krumplis Mol-nár György Kutasra, a másik kettő Baliza Haracsi Ferencz és Salavec Ferencz Iharosberénybe tértek, a hol egy kanász feljelentése folytán a csendőrség elfogta őket. Ügyükben a kaposvári kir. törvényszék teg-nap tartotta meg a végtárgyalást és minhárom suhanczot egyenkint 13 évi fegyházra ítélte.

— **Katonai lóvásárok.** Az idei őszi kato-nai lóvásárokat Nagy-Szent-Miklóson szeptember 22-én, Temesvárott szeptember 24-én, Zombolyán szeptember 26-án, Glogonban szeptember 29-én és Mramorákon október 1-én tartják.

— **Szerb rablók a magyar határon.** A szerb-magyar határon fekvő magyarországi kö-zségek egy idő óta válságos bucsujáró helyei lettek az ott közelben garázdálkodó szerb rabló-bandáknak. A mint Baziásról írják, a közeli hegyekben megint egy 10 főből álló, talpig fegyveres banda tanyáz, mely a mult hét utolsó éjjelein több nagyobb rablást vitt véghez. A honvédelmi miniszter, hogy e garázdálkodások-nak valahogy véget vessen, a csendőrségnek Palánk községbe való összevonását rendelte el: a csendőrök Serédy főhadnagy vezetése alatt már oda is érkeztek. A rablók a Baziás és Orsova közötti hegyekben ütöttek állandó tanyát.

— **Templom rablás.** Nagy fejtörést oko-zott egy idő óta a szörégi templomgondnoknak, mint levelezőnk írja, hogy a Mária társulat és Szent László segélyző társulat által a templomban ki-tett perzselyeket valaki megfoghatatlan módon medezsmálja. A minap Bálint András 12 éves fiu vecsernye után a templomot separta, mikor Krigler István borbély legény ajátos bajlon-gások között a Mária képséhez ment, ott térdre borult s látszólag imába merült, egyik kezével azonban egy kis dróttal folyton a perzselyen munkálkodott. A fiúnak gyanusnak tűnven fel a borbély ajátoskodása a harangosó után szaladt, ki épen abban a pillanatban toppant be a tem-plomba, a mikor Krigler a perzsely tartalmára elmenekülni akart. Krigler a csendőrség előtt be-ismerte, hogy a kegyes adományok gyűjtésére kitett templomi perzselyeket három ízben törte fel egy drót segítségével s hogy azokból első ízben 6 forintot s összesen valami tizennyolc forintot kivett. A pénzt astán Szegeden elmulatta.

— Nem, — felelte a kezével megvetően legyintve, — az nyereszkedő embernek való.
— A legszebb sport,
— Gusztus dolga. Életemben egyszer néz-tem végig, mikor még az öreg Szén János élt. Ismerte talán? Nem? Kár. Az vesztette a ver-senyt Páris ellen.

— Lóversenyt?
— Nem: sakkversenyt. Megvertük, uram, a párisiakat, 1842-ben. En akkor 10 éves vol-tam, de már annyira értettem a sakkot, hogy csak-nem minden húzást előre kitaláltam. A párisi verseny története a következő . . .
— Erkel itt-ott volt, ugy-e, akkor a játszó-k között?

— Ott . . .
— Azt hiszem, ő mégis nagyobb mester volt a senében. Az István király operáját néme-lyek a legjobb művének tartják. Ó maga is an-nak tartotta. Tetszett hallani?
— Hallottam. Ott voltam az első előadá-son. Emlekszem a napra, mert ép akkor nap-járt itt egy bécsi sakkosó, a kit keményen meg-vertünk.

— Pardon, hogy újra félbeszakitom, nem tetszik emlékezni, ott volt e azon a premiéren Brassai, az öreg Brassai. Azért kérdezem, mert ez ma fogadás tárgya volt.

— Bizony nem emlékszem.
— De Brassait tetszik ismerni?
— Hogyne, nagyon jó barátom.
— En is szeretem az öreg urat. Tavaly a Kárpátokban találkoztam vele. Botanizált egy havas oldalán. Micsoda havasok vannak ott pedig!

— Oh igen. Egyszer majd magam is oda-veztem. A hóban megrekedtem, egy kanonok barátommal, de szerencsére nálam volt a zseb-sakkjáblám és elővettem. Maig is emlékszem, egy gyönyörű Muccio játszottunk: e2 — e4, e7 — e5, ja, persze nem tetszik érteni. Elég az hozzá, ebben egy lóáldozat fordul elő és a ki-rálynéval kell dolgozni.

Az óra már négyet mutatott. A fejemben zugtak a sakkcsaták.

— Tisztelt uram — szóltam könyörgő han-gon — nem aludtam már egy hét óta.

— Csak még ezt tessék meghallgatni — szólott. — A minap egy angol jött hozzánk a sakkörbe. Ezt mondja: Tisztelt magyar urak, játszanak velem tíz partit. En tessék ezer forin-tot, önök tessék ötszázat . . .

Nem emlékszem már, miket beszélt erről tovább az öreg. Az álom olyan erővel nyomult rám, hogy egyszer csak hirtelen elaludtam.

És aludtam jóízűen a fáradt embernek ne-héz alvásával.

Arra ébredtem föl, hogy cseppetnek és hogy valaki tüzzel és lelkesen beszél az olda-lam mellett.

A reggeli félhomályban az öreg nagy sza-kállut pillantottam meg újból.

Még mindig nekem beszélve folytatja:
— És a futógambit tizedszer is sikerült! Sikerült uram! Érti: sikerült! Általános öröm. Az angol fizet; veszi a kalapját. Azóta sem volt a sakkörben.

— Ki tartozik a Barát szabályozni. Megyénk alispánja f. évi ápril hóban arra szólította fel a Galaczka társulatot, hogy tekintettel arra, miszerint a Bara szabályozását Nagy-Kikinda város egészségügyi viszonyai sűrűsége követelik, minél előbb kezdje meg működését. Ezen felhívásra Trifunác Mladen, mint a Galaczka társulat igazgatója arról értesítette az alispánt, hogy a Galaczka társulat a Galaczka azon részének szabályozását, mely az egyes községek belterületén áthúzódik, egyrészt az érdekelt községek kívánalmához képest és másrészt azon okból is, mert itt az érdekelt község és a hozzájárulás megállapítása nagy nehézségekkel járna, tervbe nem is vette, mi sem áll tehát annak utjában, hogy Nagy-Kikinda város a Barát szabályoztassa s az abban meggyűlemlett vízeknek levezetéséről egy már meglevő, de elhanyagolt csatornán át való levezetéséről tetszés szerint gondoskodjék s pedig annál inkább, mert erre nézve még a nagyközség idejéből állanak fenn képv. testületi határozatok és éveken át szavaztattak meg ezen célra költségek. A dolgok ilyen állása mellett az alispán f. évi július 26-án kelt s Nagy-Kikinda város polgármesteri hivatalához intézett leiratában felhívja a várost, hogy a Bara szabályozására vonatkozó terveket mielőbb készíttesse el, vagy ez iránt kérvényileg forduljon a m. kir. állami kulturmérnökséghez. Ezzel az iratváltással, írja a „T. K.”, fel van derítve a Bara ügy, s a város lakói most legalább tudják, hogy a Barának, a miazmák és fertelmes bűz tanyájának és terjesztőjének megrendszabályozása kinek a feladatát képezi s kétséget sem szenved, hogy a város polgármestere nem fog kézni ezt a rég óhajtott szabályozást is érdemei közé iktatni és Nagy-Kikinda egy szennyfoltját eltüntetni.

—x— A nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívjuk a Kovács Gedeon féle helybeli egyik legtekintélyesebb, a modern igények és minden lehető kívánalmaknak teljesen megfelelően berendezett confectio üzletre, mely nálunk e szakban elsőként vezette be a legszolidabb kiszolgálás mellett a szabott árakat. Állandó gazdag raktára ezen üzlet a legújabb divatu női confectiók, kitógastalanul készített uri- és gyermekruhák, valamint nagy választékú bel- és külföldi gyártmányú megrendelések, nemkülönben egyenruházati szállítmányok — úgy rendőrök, valamint tüzoltók és katonák részére — pontossággal fogantatottak.

VASUT-ÜGYEK.

Magy. kir. államvasutak.

Hirdetmény. (Szász-magyar vasuti kötelék.) Sajtóhiba helyesbítés. A fentnevezett kötelék forgalomban f. é. augusztus 1-én a 2. füzet díjszabásához megjelent IV. pótlék és a 3. füzet díjszabásához megjelent IV. pótlék czimlapjának alján foglalt jegyzetben a kivételes díjszabások megjelölése helytelen, és 5-a. helyébe 5-b., továbbá 5-c. helyébe 5-e ir. ndó. — Budapest, 1894. évi augusztus 7-én. A m. kir. államvasutak igazgatósága a többi részés vasut nevében. (Utányomás nem díjazatik).

M. kir. államvasutak.

Hirdetmény. Áru díjszabás életbeléptetése a kaposvár-mosoládi h. é. vasuton. A m. kir. államvasutak kezelése alatt álló kaposvár-mosoládi h. é. vasuton a megnyitás napjával ezen vasut áru díjszabása (II. rész) lép életbe, mely a gyors- és teherárúknak a nevezett h. é. vasuton való szállítására vonatkozó határozmányokat és illetekeket tartalmazza. Ezen díjszabás példányai a m. kir. államvasutak díjszabási szakosztályában példányonként 30 krajczárért kaphatók. — Budapest, 1894. augusztus 12-én. Az igazgatóság. (Utányomás nem díjazatik).

Táviratok.

Egy altábornagy halála.

Budapest, aug. 16. (A „Torontál” eredeti távir.) Croy Lipót herczeg altábornagy, ma reggel 7 órakor meghalt. A herczeg, ki tudvalevőleg a joststadti 9. hadtest parancsnoka volt, 1827-ben született, tehát 67 éves volt.

Ünnep Bulgáriában.

Budapest, aug. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Sófiából telegrafálják: Ferdinánd fejedelem tegnap ünnepelte trónra léptének évfordulóját. A nép lelkes óvációkkal ünnepelte szeretett fejedelmét, kinek apai gondolkodása alatt virulátnak indult a kicsiny ország. A fejedelem 245 elítéltnak megkegyelmezett ez alkalomból.

Caserio vége.

Budapest, aug. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisból sürgönyzik: Caserio kivégeztetése ma reggel öt órakor ment végbe. A vesztő helyre csak nagyon csekély számú közönséget bocsátottak be. A gyilkos az utolsó perczen nagyon megváltozott. Reszketve ment hóhéja előtt és szemében könnyek csillámlottak. Az erősitő azonban büszkén visszautasította. A kivégzéskor a közönség egy része tapsolni kezdett.

Megtámadt gyorsvonat.

Budapest, aug. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az orsova-bécsi gyorsvonatra ma a főváros közelében ismeretlen tettesek az étköző kocsira lőttek. A kocsifalán áthatolt golyó szerencsére senkit sem talált. Ez ügyben a legszigorubb vizsgálat foly.

Gyilkos őrmester.

Budapest, aug. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Filipp József őrmester ma éjjeltájt a Károly-kaszárnya egyik második emeleti ablakából ledobta kedvesét, ki az esés folytán oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy most haldoklik. A nyomban megindított vizsgálat alkalmával Filipp azt állította, hogy a leány maga kingrott az ablakon, mert inspectió jött, de számos körülmény a mellett bizonyít, hogy az őrmester a leánytól, kivel utóbbi időben sokat czivakodott, így akart megszabadulni.

REGÉNY-CSARNOK.

BOSSZUBÓL.

Olasz regény. Irta: Cordelia.

A „Torontál” számára fordította: Gyérike.

(Folytatás.)

Mikor atyjával kilovagolt rendes sétájára, egy hanggal sem tett említést a tegnap esti jelenetről. A gróf is, a mint látszott, sokkal nagyobb képtelenségnek tartotta azt a mendemondát, semhogy érdemesnek tartotta volna szóba hozni.

Mint rendesen találkozott ismét Edével és Fannyval. A szokásos szívéllyességgel üdvözölték egymást és mikor hasa tért egészen megkönnyebült; a tegnap esti beszéd álmoként tünt fel neki, nem gondolt többé reá és föltette magában, hogy ezután úgy tekint az egészet, mintha semmi sem történt volna.

Másnap Sangalliékhoz kellett mennie, mert napokkal előbb felkérte Ede, hogy Fannyval együtt üljön modellt egy képhez, melyet akkor festett Ede.

Szívesen elfogadta a meghívást, mert hiszen ünnep volt az neki, mikor egypár órát tölthetett barátaival és mivel eltökélte magában, hogy nem törődik a világ nyelvével, el is ment Sangalliékhoz.

A képnek, melyet Ede akkor festett, ez volt a címe: „A szerelmes levél.” Két leányt akart ábrázolni, a kik egy régi szekrényben egy csomag szerelmes levelet találtak, melyek valamelyik ösüké lehetnek s a két fiatal leány most azzal mulat, hogy azokat a szerelemtől áradó leveleket betűzgetik.

Az első pár órán azt állapították meg, hogy milyen állást foglaljon el a két leány, aszutan a többi részleteket beszélték meg. Körülbelül így kellett volna majd a képet festeni. Egy ó divatu diszes szekrény; egy kis asztalon szétszórt levelek; mellette egy leány ül, kezében felbontott levelet tart, melyet mosolyogva olvas; a másik leány pedig állva, kezével rátámaszkodik egy karosszék támlájára s kíváncsi tekintettel ő is betűzeti barátnőjével az időtől megsárgult irást. A fiatal ember nem akarta kifárasztani a leányokat, sőt inkább abban mesterkedett, hogy

minél később készüljön a kép, vagyis minél többször üljön az egyik modellt.

Az nap a két alakot kellett épen körvonalaiban megrajzolni, de mindjárt feltűnt neki, hogy a barátnők nem olyan nyugodtak mint máskor, azután meg az sem kerülhette ki a figyelmét, hogy Renata arca halványabb és szomorubb volt a szokottnál.

Mégis csak elszorult a szíve, ha eszébe jutott, hogy igaz barátait minden pillanatban elvesztheti s most, hogy ott volt Sangalliéknál újra vissza kellett emlékeznie arra a végzetessé válható jelenetre.

Olyan jól érezte már magát abban a modern izléssel és pompával berendezett nagy teremben, Fanny mellett, a kit nővéreként szeretett, miközben Ede az állvány előtt állva keveri a festéket, élesen végignézi, mellé megy, hogy gyengéden megigazítsa ruháját, vagy az egyik karját, mely kimozdult a kellő tartásból, s festés közben lelkesen beszél érdekes történetekről; azután pihennek mind a hárman; Ede leteszi az ecsetet, távolabb áll a képtől, hogy megfigyelje a hatást; a leányok is kíváncsian oda sietnek a képhez, megteszik rá észrevételeiket; körülállnak a szobában, vagy babrálanak az asztalokon felhalmozott dísz tárgyak között.

A mely napokon a leányok látogatását várta, mindig gongya volt arra, hogy a vázákban, kancsóknak frissen szedett virágok gyönyörködtesék őket és nagyon boldognak érezte magát, ha Renata az ülés után egy rózsát vagy egy csokor ibolyát elvitt magával.

Valahányszor elbucsztak egymástól, előbb mindig előre megállapították a legközelebbi munkarendet.

— Tehát holnap folytatjuk? kérde a fiatal ember.

Renata gondolkozóra esett olyankor mindig s néha ezt a feleletet adta:

— Holnap nem jöhetek.

— Addig is dolgozom rajta, a mit lehet.

Azután megjelölte Renata a vizontlátás napját és elváltak egymástól. Mindannyiszor vitt magával anyai boldogságot, hogy jusson belőle azokra a napokra is, melyeken nem jöhet el; a másik kettő is boldog volt s alig várták a kitűzött órát, a mely megint összehoz három rokonekkel.

XIII.

A kép gyorsan haladt előre. A két különböző jellegű női alak nagyon jól sikerült: nagyurias környezetben két elegáns fiatal hölgy, a kíváncsiság kifejezésével bájos arcukon. Ede soha nem festett még ennél ígőzőbb képet; lelkiismeretes gondnal, művészi ihletettséggel tette vászonra azt a két alakot, a melyek mindaketten olyan közel állottak szívéhez.

(Folytatása következik.)

Nyilttér.*)

Női ruhatere megnyitása.

Nagybecskerek és környéke igen tisztelt közönségének és nagyrabecsiült vevőimnek tiszteletteljesen tudomására hozom, hogy az ezidei őszi idény bekövetkeztével a Hunyadi-utczában levő saját házámban, közvetlen szomszédságában az immár 1856. év óta fennálló uri-és női ruha konfekcio üzletemnek, egy teljesen fővárosi mintára berendezett

eladó csarnokból, próbateremből és műhelyből álló nőiruha-termet

nyitok meg.

Ruhaszövetekben való összes újdonságokkal, diszitő és selyemczikkkel dusan felszerelt raktáram, franczia és angol mérvadó divatlapok, tapasztalt, szakszerűen képzett, kitűnő művezetőim, kik részint a legújabb műszerekkel ellátott műhelyem, részint pedig áruraktáram élén állanak, továbbá a hozzám szerződött fővárosi munkaerők lehetővé teszik, hogy e téren a legjobbat és legizlésesebbet produkálva, sikeresen versenyezhessek a bécsi és budapesti konkurrencziával. Ama biztos meggyőződésben, hogy a mélyen tisztelt közönség emez újabb vállalkozásomat is bizalmával tiszteli meg, melegen ajánlom azt a nagyrabecsiült hölgyvilág figyelmébe.

Kiváló tisztelettel
Grünbaum Vilmos.

* Az e rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájler Lajos.
Helyettes szerkesztő: Kabos Bertalan.

